Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion eläkelain 8 ja 10 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että rajavartiolaitoksen toimiupseerin sotilaseläkettä varten voitaisiin eläkeajaksi lukea myös rajavartijana ja merivartijana palveltu aika. Samalla ehdotetaan eläkkeen karttumissäännöksiä rajavartiolaitoksen rajavartijoiden ja ilma-aluksen päälliköiden osalta muutettaviksi siten, että nämä voisivat saada oikeuden täyteen eläkkeeseen eroamisikäänsä mennessä.

Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan niin pian kuin eduskunta on ne hyväksynyt.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Valtion eläkelain (280/66) 8 §:n 4 momentin c kohdan mukaan sellaisen upseerin tai toimiupseerin viran, johon ehdottomana kelpoisuusehtona on upseerin tai toimiupseerin virkatutkinto, haltija voi saada vanhuuseläkkeen ennen eläkeiän täyttämistä. Eräänä edellytyksenä on, että upseerin tai toimiupseerin viran haltijalla on eläkeaikaa tällaisessa virassa vähintään 20 tai 25 vuotta. Kun mainitun lainkohdan mukaan eläkeajaksi luetaan vain tällaisessa upseerin tai toimiupseerin virassa palveltu aika, eläkeajaksi ei lueta rajavartiolaitoksessa rajavartijana tai merivartijana palveltua aikaa.

Rajavartiolaitoksen tavoitteena on pyrkiä täydentämään toimiupseereita rajavartijoista ja merivartijoista sen jälkeen kun asianomainen henkilö on osoittanut sopivuutensa ja saanut jo rajavartiointiin peruskoulutuksen. Näin ollen rajavartiolaitoksen toimiupseeri on saattanut ennen toimiupseeriksi nimittämistään palvella useita vuosia raja- tai merivartijana. Kun raja- tai merivartijana palveltua aikaa ei nykyisten säännösten mukaan lueta eläkeajaksi niin sanottua sotilaseläkettä varten, rajavartiolaitoksen toimiupseeri ei yleensä voi saada eläkettä edellä mainitun lainkohdan nojalla. Tässä suhteessa rajavartiolaitoksen toimiupseerin eläkeoikeudellinen asema poikkeaa puolustusvoimien toimiupseerin eläkeoikeudellisesta asemasta.

Kun rajavartiolaitoksen toiminnan luonne edellyttää poikkeuksellisen alhaista eroamisikää, ei ole syytä pyrkiä edistämään sellaista kehitystä, jonka tavoitteena olisi turvata rajavartiolaitoksen toimiupseereille täysi eläke mutta joka siirtäisi toimiupseeripoistuman tapahtuvaksi vasta pakollisessa eroamisiässä eli käytännössä edellyttäisi palvelua 55 vuoden ikään saakka. Tämän vuoksi ehdotetaan, että valtion eläkelain 8 §:n 4 momentin c kohtaa muutetaan siten, että sitä sovellettaessa luetaan rajavartiolaitoksen toimiupseerin virassa eläkeajaksi myös rajavartijana ja merivartijana palveltu aika.

Rajavartiolaitoksen rajavartijan ja ilma-aluksen päällikön eroamisikä on 50 vuotta. Kun valtion eläkelain 5 §:n 1 momentin mukaan eläkeajaksi luetaan aika, jonka edunsaaja 23 vuotta täytettyään on ollut lain piiriin kuuluvassa palveluksessa, rajavartiolaitoksen rajavartija tai ilma-aluksen päällikkö ei voi ennen eroamisikäänsä saavuttaa oikeutta täyteen eläk-

keeseen. Sen lisäksi, että vallitsevaa tilannetta on pidettävä epäkohtana asianomaisten henkilöiden kannalta, on katsottu olevan myös periaatteellisesti väärin, että rajavartiolaitoksen rajavartijat ja ilma-aluksen päälliköt eivät voi saada palveluksensa perusteella täyttä eläkettä vaikka he palvelisivat eroamisikäänsä saakka. Tämän vuoksi ehdotetaan, että silloin kun rajavartiolaitoksen rajavartijalle tai ilma-aluksen päällikölle myönnetään lisäeläketurvan mukainen eläke, eläke karttuu 11/54 prosenttia kultakin eläkeajaksi luetulta täydeltä kuukaudelta. Näin kyseessä olevat henkilöryhmät voisivat saada täyden eläkkeen 27 palvelusvuoden perusteella. On perusteltua, että lainmuutos koskisi vain sellaisia rajavartiolaitoksen rajavartijoita tai ilma-aluksen päälliköitä, jotka ovat olleet rajavartiolaitoksen palveluksessa suurimman osan työssäoloajastaan. Sen vuoksi ehdotetaan, että heillä tulisi olla eläkeaikaa tällaisessa palveluksessa vähintään 20 vuotta.

2. **Esityksen taloudelliset vaikutukset**

Rajavartiolaitoksen rajavartioiden ja ilma-aluksen päälliköiden eläkkeen karttumiskertoimen muuttamisen on arvioitu lisäävän valtion menoja ensimmäisenä vuotena noin 175 000 markkaa ja kun näiden ryhmien koko eläkekanta olisi uuden karttumiskertoimen mukainen, arvioidaan valtion menojen lisääntyvän noin 600 000 markkaa vuodessa nykyarvossa laskettuna.

3. **Voimaantulo**

Ehdotettu laki on tarkoitus saattaa voimaan niin pian kuin eduskunta on sen hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valtion eläkelain 8 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain 8 §:n 4 momentin c kohta, sellaisena kuin se on 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (568/75), sekä

lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 10 päivänä joulukuuta 1971 annetulla lailla (851/71), mainitulla 18 päivänä heinäkuuta 1979 annetulla lailla sekä 29 päivänä heinäkuuta 1976 ja 14 päivänä joulukuuta 1979 annetuilla laeilla (664/76 ja 902/79), uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

8 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Eläkeiän saavuttaminen ei kuitenkaan ole edellytyksenä vanhuuseläkkeen saamiseksi,

— — — — — — — — — — — — — — —

c) jos sellaisen upseerin tai toimiupseerin viran, johon ehdottomana kelpoisuusehtona on upseerin tai toimiupseerin virkatutkinto, haltijalla on sotilasarvo ja hänellä on tällaisessa virassa, tai rajavartiolaitoksen toimiupseerin viran ollessa kyseessä, tällaisessa virassa ja rajavartijan ja merivartijan tehtävässä yhteensä, eläkeaikaa vähintään 20 vuotta, milloin eroamisikä on enintään 50 vuotta, tai vähintään 25 vuotta, milloin eroamisikä on 50 vuotta korkeampi, ja tästä eläkeajasta vähintään 6 kuukautta välittömästi ennen palveluksen päättymistä;

sekä jos edunsaajalla vapauttamista, sopimuksen voimassaolon tai palveluksen päättymistä välittömästi edeltäneiden 5 vuoden kuluessa on eläkeaikaa yhteensä vähintään 3 vuotta.

— — — — — — — — — — — — — — —

10 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Sellaisen rajavartiolaitoksen rajavartijan ja ilma-aluksen päällikön, jolla on eläkeaikaa tällaisessa palveluksessa vähintään 20 vuotta,

eläkkeen määrä on jokaiselta eläkeajaksi luetulta täydeltä kuukaudelta 11/54 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta,

a) jos hän palveluksensa päättymistä välittömästi edeltäneet 6 kuukautta on ollut yhdenjaksoisesti jatkuneessa palveluksessa ja hänellä säädetyn eläkeiän saavuttamista tai palveluksen päättymistä välittömästi edeltäneiden 5 vuoden kuluessa on eläkeaikaa tällaisessa palveluksessa vähintään 3 vuotta; taikka

b) jos työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke myönnetään 5 §:n 2 momenttia soveltaen.

— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Sitä sovelletaan eläkkeeseen, jonka perusteena oleva eläketapahtuma on sattunut lain voimassa ollessa.

Helsingissä 29 päivänä toukokuuta 1981

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Ministeri *Pirkko Työläjärvi*

Liite

Laki
valtion eläkelain 8 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain 8 §:n 4 momentin c kohta, sellaisena kuin se on 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (568/75), sekä

lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna 10 päivänä joulukuuta 1971 annetulla lailla (851/71), mainitulla 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetulla lailla sekä 29 päivänä heinäkuuta 1976 ja 14 päivänä joulukuuta 1979 annetuilla laeilla (664/76 ja 902/79), uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
8 §	8 §
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Eläkeiän saavuttaminen ei kuitenkaan ole edellytyksenä vanhuuseläkkeen saamiseksi,	Eläkeiän saavuttaminen ei kuitenkaan ole edellytyksenä vanhuuseläkkeen saamiseksi,
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
c) jos sellaisen upseerin tai toimiupseerin viran, johon ehdottomana kelpoisuusehtona on upseerin tai toimiupseerin virkatutkinto, haltijalla on sotilasarvo ja eläkeaikaa tällaisessa virassa vähintään 20 vuotta, milloin eroamisikä on enintään 50 vuotta, tai vähintään 25 vuotta, milloin eroamisikä on 50 vuotta korkeampi, ja tästä eläkeajasta vähintään 6 kuukautta välittömästi ennen palveluksen päättymistä;	c) jos sellaisen upseerin tai toimiupseerin viran, johon ehdottomana kelpoisuusehtona on upseerin tai toimiupseerin virkatutkinto, haltijalla on sotilasarvo ja *hänellä on* tällaisessa virassa, *tai rajavartiolaitoksen toimiupseerin viran ollessa kyseessä, tällaisessa virassa ja rajavartijan ja merivartijan tehtävässä yhteensä,* eläkeaikaa vähintään 20 vuotta, milloin eroamisikä on enintään 50 vuotta, tai vähintään 25 vuotta, milloin eroamisikä on 50 vuotta korkeampi, ja tästä eläkeajasta vähintään 6 kuukautta välittömästi ennen palveluksen päättymistä;
sekä jos edunsaajalla vapauttamista, sopimuksen voimassaolon tai palveluksen päättymistä välittömästi edeltäneiden 5 vuoden kuluessa on eläkeaikaa yhteensä vähintään 3 vuotta.	sekä jos edunsaajalla vapauttamista, sopimuksen voimassaolon tai palveluksen päättymistä välittömästi edeltäneiden 5 vuoden kuluessa on eläkeaikaa yhteensä vähintään 3 vuotta.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	10 §
	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Sellaisen rajavartiolaitoksen rajavartijan ja ilma-aluksen päällikön, jolla on eläkeaikaa tällaisessa palveluksessa vähintään 20 vuotta, eläkkeen määrä on jokaiselta eläkeajaksi luetulta täydeltä kuukaudelta 11/54 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

a) jos hän palveluksensa päättymistä välittömästi edeltäneet 6 kuukautta on ollut yhdenjaksoisesti jatkuneessa palveluksessa ja hänellä säädetyn eläkeiän saavuttamista tai palveluksen päättymistä välittömästi edeltäneiden 5 vuoden kuluessa on eläkeaikaa tällaisessa palveluksessa vähintään 3 vuotta; taikka

b) jos työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke myönnetään 5 §:n 2 momenttia soveltaen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Sitä sovelletaan eläkkeeseen, jonka perusteena oleva eläketapahtuma on sattunut lain voimassa ollessa.